

Naročnina: Za tuzemstvo z dostavo mesečno Din 5, četrtletno Din 15, polletno Din 30, celoletno Din 60; za inozemstvo Din 60 in poština posebej. — Oglasil po ceniku.

SOCIALIST

Izhaja vsak petek popoldne. Nefrankirana in podpisana na prijemajo. in upravičena. Vidovdanska 2, pritličje.

Glasiilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Štev. 39.

V Ljubljani, dne 11. septembra 1925.

II. Leto

Socialističen kongres v Marseillu.

(Sklepi in resolucije.)

Komisija za brezposelnost

je zborovala pod predsedstvom sodruga Broukère (Belgija), ki je podal obširno uvodno poročilo. Svoj referat je razdelil na sledeče točke: 1. Vprašanje zavarovanja brezposelnih, ki ga je dolžna izvesti v principu država. 2. Težkoče sezonskega dela, ki jih more odpraviti le mednarodno sodelovanje na ta način, da se sezonske delavce zaposluje v času brezposelnosti v sosednjih deželah, pri kakem drugem produktivnem delu. 3. Vprašanje izseljevanja, ki je z ozirom na povojno stanje zelo oteženo in ki še vedno ni rešeno. 4. Brezposelnost, ki v zvezi s številnimi gospodarskimi krizami vedno bolj narašča in se povrača in ki jo je treba omejiti.

Diskuzija o brezposelnosti je pokazala, da so mnenja delegacij deljena. Angleška in ameriška delegacija sta bile mnenja, da je vprašanje brezposelnosti ozko zvezano z vprašanjem reparacij (milijone angleških delavcev je ravno radi nemških reparacijskih dobav brez dela) in da mora ravno resolucija o brezposelnosti biti naperjena proti verzajskemu miru in njegovim ekonomskim posledicam. Druga skupina je odklanjala stališče angleških in ameriških sodrugov ter radi tega ni moglo priti do enotnega gledanja; večina v komisiji je sprejela posredovalni predlog s. Dissmanna (Nemčija), ki se zadovoljuje z ugotovitvijo, da je verzajska mirovna pogodba brezposelnost povsod poosttrila.

Komisija za osemurni delavnik.

Na plenarni seji kongresa se je obravnavalo tudi vprašanje boja za osemurni delavnik. Poročilo je podal s. Tom Shaw, ki je bil še pred nekaj meseci angleški delovni minister in je skupno z delovnimi ministri Francoske, Nemčije in Belgije z uspehom razpravljal o vashingtonski konferenci. Padec delavske vlade na Angleškem je napravil konec stremljenjem angleške delavske vlade. Ugotovil je, da je ravno Angle-

ška, to se pravi konzervativno-reakcionarna vlada, prava ovira splošni ratifikaciji vashingtonskih sklepov. S. Janeczek (Avstrija) je opozarjal na to, da si je priborilo delavstvo Avstrije in drugih malih držav osemurnik in marsikatero drugo socialno pridobitev, da pa bodo vse te pridobitve resno ogrožene, ako ne bodo sledile tudi velike industrijske države in ratificirale vashingtonske sklepe. Zlasti od boja nemškega delavstva je mnogo odvisno ali bo osemurnik tudi zakonsko zaščiten.

Komisija za predloge.

Kongres je izvolil tudi posebno komisijo za razne predloge. Ta komisija se je pečala najprej z alkoholnim vprašanjem. Nemška socialno-demokratska stranka v Čehoslovakijski je predložila k temu vprašanju resolucijo. S. Deutsch, ki je bil referent, se je pečal z vsemi vprašanji, ki so v zvezi z alkoholizmom. Boj proti alkoholizmu je nujno potreben in je del osvobodilnega boja delavskega razreda. Za obrambo proti temu zlu je potrebna protialkoholna vzgoja v šolah in delavskih mladinskih organizacijah, pa tudi socialna zakonodaja mora posvetiti temu vprašanju posebno pažnjo. Resolucija, ki jo bomo po možnosti priobčili, je bila sprejeta z vsemi proti dvem glasovom.

Komisija za ženska vprašanja

je bila konstituirana zato, da pregledata sklepe mednarodne socialistične ženske konference. Sprejela je tozadevno resolucijo in je razpravljala le o njenih zadnjih dveh točkah, namreč o vprašanju vpostavitve posvetovalnega mednarodnega socialističnega ženskega odbora in o načinu sestave tega odbora. Proti tej misli je bil s. Boustenbroock (Belgija), ker je mnenja, da bi ustanovitev mednarodnega ženskega tajništva v okvirju mednarodnega tajništva SDI vedlo do separatističnega stremljenja delavskih žena. Nasprotnega mnenja je bil s. Dittmann (Nem-

čija). Ravno radi tega, ker je mišljen ta odbor kot posvetovalni organ izvrševalnega odbora internacionalne, onemogoča vsako separatno akcijo. S. Budzinska (Poljska) smatra ustanovitev takega odbora za potrebno in je ta potreba utemeljena že s tem, da ne zanimajo delavce tako živo vsa tista vprašanja, ki zanimajo delavske žene, tako na primer vprašanje materinstva in zakonskega prava.

Resolucija je bila na to soglasno sprejeta in jo bomo ob priložnosti priobčili.

Ob priliki kongresa socialistične delavske internacionale se je vršila tudi važna konferenca o kmečkem vprašanju, o katerem poročamo na kratko v naslednjih vrstah.

Na agrarnem vprašanju posebno zainteresirani socialistični delegati poljedelskih držav so se zbrali na

agrarni konferenci,

ki je obravnavala vprašanja agrarne politike in agitacije med poljedel-

skim ljudstvom. Konferenci je predsedoval s. Morel (Francija) in je imela troje sej. Socialistično stranko Jugoslavije je zastopal s. dr. Živko Topalovič. Poročila o položaju v posameznih deželah so bila zelo kratka in so se tikala izključno agrarnega vprašanja posameznih držav.

Konferenca je sklenila, da se izvrševalni odbor internacionalne oblasti, da postavi agrarno vprašanje na dnevni red prihodnjega mednarodnega kongresa kot posebno točko in da dotlej zbere vse gradivo posameznih internacionalni priključnih socialističnih strank.

Konferenca ima zaznamovati predvsem ta uspeh, da je gledanje socialističnih strank na agrarno politiko in agitacijo med poljedelskim delavstvom enotnejše in da internacionala ne bo dolgo le organizacija industrijskega delavstva, temveč celokupnega delovnega ljudstva.

O sklepih ženske konference bomo priobčili v prihodnji številki podrobno poročilo.

Značilen rezultat.

(K volitvam v Zagorju.)

Preteklo nedeljo so se vršile v Zagorju občinske volitve, katerih rezultat nam nudi priliko, globokeje preštudirati razpoloženje delavskih mas. Rezultat je tem bolj zanimiv ravno v sedanjih periodih, ko vlada na eni strani meščanski teror, ki zgleda kakor da bo večni, in na drugi strani globoko zasnovano gibanje, ki si je stavilo cilj, čim tesneje združiti delavske vrste v eno, če že ne politično ofenzivno, pa vsaj v strokovno obrambno enotno falango.

Zagorje je politično jako razborit kraj, volilci jemljejo stvar resno in dokaj programatično, tudi smisel za organizirano nastopanje je v Zagorju izmed vseh krajev v Sloveniji skoraj najbolj razvito.

Volilne številke iz tega kraja so torej interesantne iz prav mnogih ozirov, zato smo se namenili, da jih natančneje obdelamo.

Z rezultatom objavljamo obenem tudi številke iz letošnjih državno-

zborskih volitev (v oklepaju), da bo pregled tem popolnejši.

SSJ 94 glas. (75), pridobili 19 glasov. Nezavisni 200 glas. (231), izgubili 31 glasov. Demokrati 116 glas. (151), izgubili 35 glasov. Klerikalci in krščanski socialisti 146 glas. (189), izgubili 43 glasov.

Udeležba je bila proti vsemu pričakovanju pičla. Od 1150 volilnih upravičencev jih je prišlo volit le 550, kar ne znaša niti 50 odstotkov. Ravno ta velika abstinenca je znak velike in temeljite pregrupacije, ki je v toku. Večina volilcev še ni našla po vseh zadnjih dogodkih določenega pravca in se ni mogla odločiti niti na eno niti na drugo stran, zato je ostala doma. Vendar je narastek glasov naše stranke znamenje, da se usmerja novi tok v trezno socialistično smer.

Volilni izid kaže tudi na drugi strani, da se obrača novi tok odlo-

LISTEK.

Stockholmska spomenica.

(Dalje.)

Nemško delavstvo je vedelo, da bo za slučaj poraza samo in v prvi vrsti najtežje zadeto. Zaradi tega je zastopala mirovna stranka po prvem navdušenju zmag, po bitki ob Mar-ni, po velikem udarcu Rusov pri Kal-liču defenzivni položaj nemške države.

Premagana Nemčija bi morala v svoje prirodne meje nazaj, morala bi voditi lastno gospodarstvo in nemška pridnost in varčnost bi komaj zadoščale plačati ogromne vojne odškodnine.

Pri tem se je nemško ljudstvo zavedalo, da mora ostati tudi za slučaj razbitja svoje vojne sile složno ljudstvo, ljudstvo kateremu je namenjeno s splošno svobodo sveta zopet dvigniti se kvišku.

Deloma enak je bil tudi položaj Ogrske. Ogrska je bila mogoča edino kot nasilna država. Po njeni legi je bil neoviran razvoj z nacionalno eksistenco njenega ljudstva vred mogoč le z zmago Nemčije. Z odrinjenjem nemško-slovske Avstrije k Nemčiji ter s priklapljenjem Jugoslovanov in Rumenov

Ogrski, nastane velika sila Ogrska. Ogrska pa je čutila v nasprotju z Nemčijo, da nje eksistenca po prirodnem razvoju sredi silno napredujočega slovskega in rumenskega valovja ni več mogoča, Ogrska je potrebovala vojno ne le za razvoj svoje moči, ampak potrebovala tudi za svojo eksistenco. Ako se je celo nemško ljudstvo zavedalo svoje enote, so delali za vojno le Tisza z aristokracijo in madjarsko židovstvo. Madjarski kmet jim je sledil.

Iz vsega tega mora se brez-pojno izreči, da je tudi nemško in madjarsko ljudstvo krivo vojne.

Sila Avstrije leži v trdnem notranjem stiku narodnosti med seboj. Nastala tekom vekov potom mirnega združevanja dežel in ljudstev, more obstati le v tem stiku. Vlada in državniki Avstrije so morali za slučaj zmage centralnih sil pričakovati, da postane Avstrija vazalna država Nemčije, za slučaj poraza pa je bila razrušitev Avstrije in razpad nje udov gotova stvar. **Vojna je torej bila za Avstrijo samomor.** Radi tega zavzema v Avstriji nemško ljudstvo od svoje, Slovani pa od svoje strani prav posebno stališče k vprašanju o krivdi. Za Čeha in Slovence bi pomenila zmaga Nemčije uničenje narodne samostojnosti, oba naroda bi se po-

nižala v kmečko ljudstvo nazaj. Za avstrijske Nemce bi pomenila zmaga centralnih držav posrkanje Avstrije po Nemčiji in združitev celotnega nemškega ljudstva, deležitev na gospodarski moči in razvoju v zvezi z Nemčijo. Čehi in Slovenci bi postali kolonija nemškega gospodovalnega naroda, Trst postane južni trgovski emporij Nemčije, nemški uradniki in delavci bi zasedli urade in železnice, češki in slovenski delavci postanejo težaki, njih inteligenca bi bila obsojena odreči se lastni kulturi ter se prilagoditi nemški. Avstrijski Nemci so pač morali videti velikolep razvoj Čehov in Slovencev po lastni sili posebno, odkar je pritisk vlade od l. 1880. nekoliko ponehal. Polagoma in sigurno so izpodirivali Nemce iz svojih mest ter se postavili vsaj posredno z njimi. Nemci so začeli uvideti, da imajo Čehi po svoji bogati zemlji in Slovenci po svoji geografski legi velikansko samosilo, katera se mora razviti tudi proti politični premoči. Dunaj postane češko-nemški, Trst jugoslovanski. Koren lastne moči so vidili Nemci izpodrežan po Slovanih, radi tega so morali avstrijski Nemci gledati Nemčijo kot edinega rešitelja. Le vojna prinese avstrijskim Nemcem spas, radi tega so avstrij-

ski Nemci delali od l. 1908. in uprav mrzlično od l. 1912. naprej na vojno v svrhu zjedinjenja z nemškim ljudstvom. Tako je nastala nemška vojaška organizacija in zveza te z uradniško vladno Stürgkhovo. To sporazumljenje nemških uradnikov in nemških častnikov za izbruh vojne kaže razločno cilje: moralno, materijelno in politično potisnjenje Čehov in Slovencev k tlom in popolno iztrebljenje Srbov v zvezi z Madjari.

V tej zvezi Nemčije, Avstrije in Ogrske leži torej najbližji vojni vzrok. Vodeče glave in državniki nosijo krivdo, nemško ljudstvo, Nemci v Avstriji in Madjari pa solidarno nosijo odgovornost. Brez sodelovanja enega ali drugega činitelja ne bi bilo moglo priti do vojne. Nemci v državi kakor v Avstriji so nastopali iz nacionalnega ekspanzijskega stremljenja, vzgojeni v ideji, da zgodovinska misija Nemcev proti vzhodu ni še končala in posrkanje zapadnih Slovanov še ni izvršeno. Ves pruski sociološko-zgodovinski razvoj kaže, da je država bila ustanovljena na tej bojni ideji. Pruska ima svoj izvor v nemškem viteškem redu, ki se je preselil na vzhod v svrhu, da z ognjem in mečem širi katoliško vero in nemško kulturo. Posrkanje zapad-

čno od meščanskih strank v prid razredne politike.

Klerikalci so bili prisiljeni marikirati dvoje kril, in so postavili dve listi, ki sta pa bili seveda med seboj vezani. Ena lista, (SGS 68 glasov), naj bi predstavljala pridobitne krščanske sloje in druga (krščansko soc. 78 glasov), naj bi pa predstavljala krščansko delavstvo. Ta delitev je značilen dokaz, da se razmere krepko razvijajo v znamenju razrednih nasprotstev, s katerimi mora računati sicer ideološko precej močna klerikalna stranka.

Navidezna delitev ji seveda ne bo mnogo pomagala, ker bodo volilci v praksi videli, da ni nikakršne razlike med zastopniki SLS in med zastopniki krščanskih socialistov, zato bo to krilo še naprej zgubivalo na korist razrednih delavskih strank.

Demokrati so zgubili 35 glasov, po večini zato, ker niso imeli na razpolago vladnega aparata in pritiska.

Kar se tiče rezultata za „Nezavisneže“ je sicer treba priznati, da so se dobro držali v razmerju z rapidnim nazadovanjem, ki so ga doživljali pred februarjskimi državno-zborskimi volitvami. Če bi pa še ne bili prenehali hoditi po oblakih, kar so prej s takim veseljem prakticirali, bi jih bila pa že pri teh volitvah premrazila prav huda slana.

Če hočemo pošteno govoriti, moramo priznati, da bi nam njihovo prejšnje stališče prineslo več strankarskih koristi, vendar imamo precej nadomestila v tem, da bo njihova, živemu življenju prilagodena taktika pomagala dvigniti odporno silo proletariata, kar je na koncu v prid vsake in tako tudi naše proletarske stranke.

Iz tega slučaja naj bi pa sodrugi na Marksovem trgu, že končno spoznali, da je tudi taktika, ki je naperjena prav na posamezne osebe v nasprotnem taboru sicer ceneno sredstvo, vendar se je pa pričel proletarijat prav korenito odvrčati od takih malo duhovitih gesel.

Na sođr. Čobala so nametali nekateri nasprotniki mnogo očitkov, ki so sicer prvi trenotek frapantno vplivali, ali Čobalova legendarna čistost in jeklen karakter bo na koncu le razpršil vso tisto meglo, nikdar dokazanih očitkov. Da se je ta proces že pričel, se vidi iz tega, ker je socialistična lista napredovala, če tudi je bil ravno za nosilca liste Čobala naperjen ves ogenj.

Mogoče bo Nezavisneže to izučilo, da je načelna polemika med enim in drugim taborom dovoljena in tudi potrebna, da se pa ne sme koncedirati forme boja tistim instinktom, ki so jih prinesli razni pristaši iz meščanskih strank. Mi že verujemo, da je pri tistih „nezavisne-

žih“, ki so bili vse do zloma vojne v meščanskih strankah gonja proti posameznim osebam, zlasti proti Čobalu jako popularna. Oni so se te gonje naučili še pri klerikalcih, s katerimi se je Čobal cela desetletja vztrajno boril. Tako jim je ta gonja prešla v meso in kri in jo tudi takrat niso odložili, ko so prešli od klerikalcev k nezavisnežem.

Ali razredno zavedni borci in zlasti vodstvo stranke, ki hoče biti razredna, mora pa poskrbeti, da se s prestopom v razredno stranko spremeni tudi ideologija dotičnika in ne, da se mu še koncedira, da ugađa svoje malomeščanske burke tudi v razredni stranki.

O izidu volitev bi bilo pripomniti še mnogo momentov, v glavnem smo pa hoteli zabeležiti tok, ki obljublja ozdraviti slovensko politiko, pred vsem delavstvo.

Z rezultatom smo zadovoljni.

Pogum!

Med delavstvom čujemo prav pogosto izjave malodušja glede bodočnosti razrednega delavskega pokreta v državi. Ta malodušnost je sicer v zadnjem času nekoliko popenjala, vendar jo je še vse preveč. Ker pa za nobeno delo ni malodušnost kaj prida, je treba iti proti njej v boj.

Same lepe in bodrilne besede v boju proti malodušnosti sicer ne pomagajo, pomaga pa prepričanje, da je razrednemu boju proletariata in s tem socializmu zmaga neminovna. In če so ljudje malodušni, so malodušni samo zato, ker nimajo razredne zavesti, ker niso socialisti.

Tu je torej treba z delom pričeti in že pričeto delo nadaljevati.

Vendar pa ne bo škodovalo, če se poskušamo malo pobaviti z razlogi, zakaj je ravno pri nas v Jugoslaviji delavsko gibanje tako slabo, da daje manj zavednim res povoda za malodušje in pa z vprašanjem, ali je upati na izboljšanje.

Zdi se nam, da mora vsakemu delavcu že pogled v široki, posebno zapadni, gospodarsko najbolj razviti svet, odpreti oči, da je tamkaj socializem ne le krasno razvit, ampak da je tudi na najboljši poti do končne zmage. Pa tudi Rusija sama, najsi gledamo na marsikaj v Rusiji s kritičnim očesom, nam daje jamstvo, da gre svetovni razvoj v socialističnem pravcu.

In samo Jugoslavija naj bi bila izjema, samo v Jugoslaviji naj bi bil delavsko-razredni, socialistični pokret nemogoč?

Vsakdo razume, da ne more v modernem gospodarskem življenju nobena država, pa tudi noben gospodarsko-socialni pokret iti trajno

svojo posebno pot, ki bi bila drugačna, kakor je razvoj v ostalem svetu.

Kje leže torej vzroki, da je pri nas delavski pokret v istini slab?

Navadno pravimo, da je komunistična politika moč delavskega razreda v Jugoslaviji razbila. To je sicer res, vendar pa se moramo pri globljem razmišljanju stvari vprašati, zakaj je bilo to mogoče, ko ni v drugih državah bolje organiziran komunistični pokret socialističnem gibanju skoro nič ali pa mnogo manj škodoval, kakor v Jugoslaviji.

V Jugoslaviji je bila razredna zavest delavskega razreda po svetovni vojski zelo majhna. To, kar se je takrat imenovalo razredno prepričanje je bila posledica obupnih vojnih razmer in pri velikem delu ljudi tudi odpor proti novi državi.

Popolnoma napačno je misliti, da je delavski razred v tej državi bogzna kako številan — če razumemo pod izrazom »razred« v resnici oni delavski proletarijat, ki je ali pa naj bo po svojem gospodarskem in socialnem položaju nosilec razrednega boja, to je industrijski delavec, živeč v velikih industrijskih centrih.

Ker je Jugoslavija še danes industrijsko slabo razvita, je pravega industrijskega delavstva v državi malo. Pri nas prevladuje kmečki delavec, obrtni delavec, kar pa je delavstva v industriji pa mu še v velikem delu manjka značaj pravega industrijskega delavca. Oni delavec, ki je sicer v tovarni zaposlen, pa ima razen hišice še nekaj polja, ki ga obdeluje, oni delavec, ki kot sin kmečkih starišev v bli-

žini kake tovarne hodi v tovarno na delo, to ni pravi industrijski delavec. Znak pravega industrijskega delavca je njegova nevezanost na kosček zemlje. Tak delavec ni vezan na tovarno, on gre za zaslužkom po svetu, njemu ni treba ozirrov na hišico in malo gospodarstvo, ki ga ima — edino on more biti pravi bojevnik v razrednem boju.

S tem sicer ni rečeno, da želimo, da bi bil delavec eigan, ki hodi od kraja do kraja. Želimo in stremimo za tem, da bi vsak delavec imel svojo hišico in vsaj svoj kosček vrta — toda vemo, da je to v naših razmerah nedosegljivo, da se mora vse to šele izvojevati. Izvojevala bo vse to in še marsikaj samo avantgarda delavstva, industrijski proletarijat, ki je edini zmožen s svojo revolucionarno silo prednjačiti v boju za izboljšanje delavskega položaja.

Ker pa so v Jugoslaviji dani vsi gospodarski predpogoji, da se razvije v teku let lepa industrija, čeprav bo naša država ostala pretežno agrarna, in bo z industrijo rastlo tudi število industrijskega delavstva, nam že samo to spoznanje zamore dati zavesti in poguma, da se mora z vso gotovostjo moč delavskega razreda v Jugoslaviji vsak dan večati.

Storimo še poleg tega vsak svojo dolžnost, da v agitaciji ne klonemo, če — poznavajoč sicer vzroke današnje naše slabosti, vemo, da mora biti vsak dan boljše, če torej ne izgubimo poguma in samozavesti, smo ono nalogo, ki nam jo za danes razvoj nalaga, v polni veri izpolnili.

Bodimo torej pogumni!

Za socialistično vzgojo naših delavcev.

V Ljubljani se je ustanovila iz vrst naših sodrugov »Delavsko-kmečka prosvetna in podporna jednota«, ki naj bi nekako po vzoru »Mohorjeve družbe« izdajala vsako leto določeno število knjig in jih pošiljala članom brezplačno na dom. Razume se, da knjige, ki jih bo izdajala »Jednota« se bodo močno razlikovale od knjig »Mohorjeve družbe« ali »Slovenske Matice«: te knjige bodo obravnavale socialne probleme, socialno borbo in to z beletrističnimi, političnimi in gospodarskimi deli in razpravami. Da potrebujemo dobrih socialističnih knjig v slovenskem jeziku, skoro bolj kot vsakdanji kruh, ni treba menda še posebej povedati. Morda je ravno v pomanjkanju dobrega slovenskega socialističnega čtiva vzrok zaostalosti našega delavskega gibanja. Ako hočemo dvigniti naš pokret, mu dati ne samo števil-

no, marveč zlasti duševno moč, tedaj moramo predvsem z dobro knjigo naprej!

Vstvariti moramo svojo literaturo ter organizirati razpečevanje tako, da pojdejo naše publikacije med delovno ljudstvo, da bodo najti na skromni domači polici vsakega zavednega delavca.

To nalogo bo izvršila naša »Jednota«, ki šteje že danes več sto članov, ki bo tem članom že tekom septembra poslala prve knjige brezplačno na dom, in katere delovanje morajo podpirati vsi naši sodrugi. Namen »Jednote« je lep, plemenit, koristen. Potrebna nam je bila taka organizacija. Kdor plača članarino 4 Din mesečno, ima pravico do najmanj 4 brezplačnih knjig na leto. Informacije daje Predsednik sođr. Golouh, pri Zvezi gosp. zdruĝ. Sodrugi, pristopajte k »Jednoti«!

mih Slovanov na Pruskem je komaj do polovice uspelo, celo v nemških krajih ob Labi in Gorenjem Menu so zadnje slovanske vasi izginile šele na izhodu XVIII. stoletja. Še danes obstoji jezikovni otok Lužičanov na Saškem in v Braniboru in cela braniborska provinca kaže antropološko različne sledove slovanskega rodu. Zadnja kolonizacija Germanov proti vzhodu je, ki se je pričela pred 1000 leti in trajala nepretrgoma do današnjega dne. Lahko trdimo, da se gre za dobo zgodovinskega razvoja, ki ni še zaključena na podlagi srednjeveškega nasilnega sistema z osvajanjem ozemlja tujih narodov po viteštvu in nasilnim naseljevanjem meščanov in kmetov. Razvlaščevanja zadnjih desetletij na Pruskem niso nič drugega, nego isti nasilni sistem v modernejši obliki in pod videzom prava.

Prav uvaŝevaje vse razmere Donavsko-Balkanske države, merodajne za svetovni mir, postavila je angleška delavska organizacija zahtevo na priznavanje polne enakopravnosti narodnosti Avstro-Ogrske ter demokratizacijo Avstro-Ogrske za glavni pogoj trajnega miru.

Avstro-Ogrska tako stoji v središču mirovnega problema in problema krivde. Zaradi tega je mogo-

če govoriti o miru le po rešitvi avstrijskega in ogrskega problema in z rešitvijo tega problema bi se tudi rešilo končno vprašanje po krivdi.

Osveta nad Avstro-Ogrsko bo: da preneha kot gospodska in nasilna država, postane narodnostna Adrijansko - Donavsko - Balkanska država. S tem je dana tudi osveta nad Nemčijo: poŝene se jo v svoje prirodne meje nazaj, s samostojno Poljsko se ji zaloŝi pot proti severovzhodu, kakor potom samostojne Adrijansko - Donavsko - Balkanske države proti Orientu. Zgraditev in obnovev Adrijansko - Donavsko - Balkanske države ne more se izvesti po lastni sili, ker je Avstrija oslabiljena od ene strani po Nemčiji, na drugi od Ogrske, tako da ne more vspostaviti razrušenih svojih krajev, še manj pa se more oprostiti Nemčije s svojim državnim dolgom 11 milijard ter se postaviti na lastne noge v industriji in trgovini. Le s sodelovanjem Anglije, Francije in Amerike bo zgradba krepke Adrijansko - Donavske - Balkanske države mogoča in le s tem bo mogoč trajni mir in mirno soŝitje demokraciĝnih državnih tvorov srednje Evrope.

Poleg imperijalizma Nemčije pridejo v poštev nacionalna in gospodarska ekspanzivna stremljenja

Italije. Od vseh držav Evrope je koncem koncev Italija po vojni leta 1914. najmanj prizadeta. Avstro-Ogrska ji je bila pripravljena odstopiti italijanski del Trentina in Furlanije. S tem bi Italija dosegla prirodne meje. Italija je geografično in etnografično najbolj enotna država Evrope in del Italijanskega ozemlja izven kraljevine so Korsika, Nizza ter Italijani in Ladinci Švice. Italija pa ni nikdar stavila zahtev proti Franciji radi Korsiĝe in Nizze, še manj pa proti Švici zaradi italijanskih deleŝev. Vse nacionalno stremljenje Italije je bilo od l. 1860. naprej naperjeno na Trentin in Adrijo. Vsled statistiĝnih potvoritev, katere si je Avstrijska vlada tekom stoletja dovoljevala na škodo Slovanov, misli je evropski svet, da sta Primorje in Dalmacija obljudena od Italijanov. Še l. 1870. so opisovale avstrijske ŝolske knjige Dalmacijo kot preteŝno italijansko z opazko, da takozvani Morlaki prebivajo le v notranjosti deŝele. Tako je sčasoma nastala za Francijo in Anglijo pravljica, da je veĝina prebivalstva istrskega, primorskega in dalmatinskega italijanska. Šele zadnje statistiĝke so prihajale bliŝje resnici.

Trditev Holland Rose: »The Slovians are almost completely cut

off from the Adriatic by a thin but tough of Italians round Trieste.« (Slovenci so docela odsekani od Adrije po ozkem, a krepkem pasu Italijanov okoli Trsta) ni pravilna, marveĝ tvori etnografiĝno mejo Slovencev od obronkov Krasa pri Trŝiĝu (Monfalcone) in od izvira Timava do Trsta in Slovenci segajo tudi med Trstom in Miljami in med Miljami, Koprom in Piranom do morja. Kjer so potisnjeni proĝ, se je to zgodilo šele noveŝi ĝas z zgradbo industrijskih in drŝavnih podjetij. Masa poljedelskega prebivalstva od Timava do Dragonje je enotno slovenska. Popolnoma napaĝna, naravnost nerazumljiva je trditev Sidney Lows: Italy in the war. 1916 »Austria patronised and favored the Slovians not from love of them, but as a contropound to the Latins. The Slovians are scattered thickly over all this districts and in some comunes or towns they form the majority of the population.« (Avstrija je ŝĝitila in ugodovala Slovincem ne iz ljubezni do njih, ampak kot protiuteŝ proti Latinom. Slovenci so gosto raztreŝeni po vseh okrajih in v nekaterih obĝinah in mestih tvorijo veĝino prebivalstva.

(Dalje prih.)

Mariborski delavski dan.

Slovenski klerikalci čutijo, da se jim zlasti delavski sloj vedno bolj odtuja. Zato so pričeli vedno pogostejše sklicavati razne »delavske« konference na katerih se trudijo nametati svojim zapeljancem čim več peska v oči.

Pomladi so z velikim pompom priredili v Ljubljani nekaj krščansko »socialni« kongres, ki je pa dosegel ravno nasprotni efekt, kakor so pričakovali prireditelji. Ravno ta kongres je pokazal, da razen par agitacijskih govorov ne premorejo klerikalci nobenega globokejšega študija delavskih socialno političnih in državno-političnih problemov. Zato je prešel ta kongres neopaženo od široke delavske javnosti in ni niti pri udeležencih zapustil onih sledov in utiskov, ki jih zapuščajo resne razprave na pravih delavskih kongresih.

Po tem neuspehu so se vrgli klerikalci na Maribor in so sklicali na praznik 8. sept. v Maribor nekakšen »delavski« dan, za katerega so posvečali cele kolone v »Slovenec« in v svojem tedenskem časopisu.

Kakor iz »kongresnih« referatov, tako veje tudi iz teh člankov tista agitatorska praznina, ki je lastna vsem onim, ki ne vzemajo delavskih problemov iz živga doživljaja, temveč se love za posameznimi odlomki, ki so jih slučajno nekje pobrali, katerih pa niso ne razumeli, še manj pa doumeli.

Iz »Slovenčevega« pozdravnega uvodnika se najbolje vidi, da prirediteljem ne gre za vsebino, temveč si trudijo edino le, kako bi prilagodili ideološko razpoloženje delavstva ideologiji svoje stranke. Vsi njihovi napori gredo zatem, kako bi odvrnili delavce od borbe za svoje pravice in bi jih pripravili v takšno duševno razpoloženje v kakršnem žive njihovi podeželski

posli in mali kmetje, ki pripisujejo svoje mizerno stanje višjim, njim nedosegljivim silam, proti katerim jim ne pade niti na um, da bi se borili in v borbi dosegli olajšanje svoje situacije in svoje končno osvobodjenje.

Sicer frazarijo nekaj o krutosti kapitalizma, ali prav vidi se članekarja, kako je vagal vsak izraz, da bi se ne zameril tistim svojim magnatom, ki vedre in oblače v SLS.

Naj bi klerikalci rajši sklicali svoje pristaše tovarnarje in podjetnike in naj bi jim razložili vsaj nekaj pojmov v moderni socialni politiki, da bi se vsaj tako zelo nazadnjaško ne borili proti vsem olajšavam, kakor se sedaj.

Zlasti naj bi pa rajši sklicali one svoje pristaše-posestnike, ki imajo najete hlapce in dekle, viničarje itd. in naj bi jim dopovedali, da njihovo postopanje z njimi ni niti v skladu z nauki o krščanski ljubezni, še manj pa s pojmi o moderni socialni politiki. Naj bi jim povedali, da ni ravno krščansko, če izrabljajo delavno moč svojih poslovo do skrajnosti, če pa tak suženj oboli ali se postara, potem je edino mesto, kjer lahko umrje v hlevu med živino.

G. klerikalci imajo tukaj široko polje za udejstvovanje krščanske pravičnosti — če bi se ne bali zamere posredujočih slojev, ki so njihovi najboljši priganjači.

Jako smešen utis pa napravlja referat k »delavskemu« dnevu, v katerem priporoča referent — naj se razširi krščansko-socialno gibanje na Hrvaško in — čujte in stremito — tudi v Srbijo. — No, stvar je tako malo resna, da se ne izplača o njej polemizirati. Sicer pa — to tudi referent, ali misli si, kdor te potegavščine ne uvidi, bo pa le prepričan o naši končni zmagi. Dober tek!

Mice Kovačeve.

Klerikalci in samostojni demokrati, kot predstavniki in zastopniki podjetniškega razreda so se hudo sprli z ljubljanskim finančnim delegatom dr. Šavnikom. Dr. Šavnik je poslal namreč na vse podrejene davčne urade v Sloveniji okrožnico, s katero je navil ušesa podrejenim davčnim uradnikom, češ, da malomarno in premalo strogo izterjajo in pobirajo predpisane davke.

Gotovo je, da je okrožnica, v kolikor napada slabo plačane, zgarane davčne uradnike — absolutno zgrešena in jo nobena gorečnost za državo, višjo plačilno stopnjo in odlikovanje ne more opravičiti. Groziti uradniku z disciplinarnimi posledicami, groziti s preganjanjem, odtrgavanjem proklete zaslužnega, zakonito zajamčenega dopusta, je lahka stvar, je enostavna stvar in za to ni treba finančnega strokovnjaka. Avstrijski in tudi drugi kompanijski feldvebel bi tako delo prav tako dobro opravil, kot si je to namenil finančni delegat.

Mar je finančni delegat pozabil, da je danes že davno pokopana uradniška definitivnost in da je kaj lahko, da bo zletel na cesto tisti uradnik, ki bi se ravnal po delegatovih navodilih in navil v svojem okraju davčni vijak po delegatovem preizkušenem receptu.

Finančni delegat naj ve: podjetnik, ki ga bo rubil davčni urad, bo vstopil lepo v radikalno ali pa radičevsko stranko, si oskrbel strankino legitimacijo, s tem tudi pobotnico, da mu ni treba plačati davkov. Uradnik pa bo sfrčal — kot protidržavni element — na cesto. V takih razmerah vrši danes uradništvo »nepriistransko« svojo službo.

Pa nevolj o tem.

Bolj zanimiva pa je druga stran medalje.

Ker zahteva finančni delegat plačilo davkov, vpijejo vse stranke in tožijo o izmozgavanju pridobitnih krogov in uničevanju gospodarskega življenja in razvoja.

Pa ta gospoda se ne brani plačevati le predpisanih davkov. Ne. Ona se brani plačevati tudi prispevke za socialno zavarovanje. Vsaj je okrožni urad nedavno objavil, da dolgujejo samo v Sloveniji podjetniki skoro 100 milijonov kron okrožnemu uradu. In da bo ta »lepa gospoda« še lepša, je treba vedeti, da je v tem dolgu najmanj 40 milijonov kron, ki so jih odtegnili delavcem na zavarovalnih prispevkih.

Vprašajte državnega pravdnika, če ni to šolski vzgled za poneverbo!

Res, na Mice Kovačeve se mora spomniti človek, če čita v državotvornem in domovinskem časopisu

lamentacije državotvornih elementov.

Zato pravimo: davčna politika v naši državi je zgrešena. Je zgrešena, ker še davno ne zasega v zadostni meri podjetniških dobičkov! Je zgrešena, ker je naprtila pretežni del davčnih bremen na rame našega sestranskega, lačnega in gospodarsko uničenega delovnega ljudstva.

Pričakovati pa smemo izboljšanje razmer šele takrat, ko bo Mice Kovačevim stopil na rep — delavski razred. Le s povečanim vplivom delavskega razreda bo padel vpliv državotvornih Kovačevih Mic.

Tedenske vesti.

Vojna in nemške strokovne organizacije.

Kongres nemških strokovnih organizacij v Breslau je sklenil soglasno, da člani nemških strokovnih organizacij v slučaju izbruha nove vojne ne smejo biti udeleženi pri proizvodnji orožja, municije in vojnih potrebščin sploh. Bojkotirati morajo tudi vsak transport municije in vojnega materiala in transport preprečevati z vsemi sredstvi.

Plače nemškega delavstva.

Profesor Hermberg je na kongresu nemških strokovnih organizacij v Breslau ugotovil, da so plače nemškega delavstva toliko nižje od delavstva ostalih držav, da so podjetniki s tem prihranili letno 8 milijonov mark. Vzroke krize nemške industrije in njene konkurenčne neizpolnosti torej ni pripisovati delavskim plačam, temveč visoki obrestni meri in tehnični ter organizatorični zaostalosti nemške industrije v zadnjih letih.

Osemurnik in nemške strokovne organizacije.

Na kongresu nemških strokovnih organizacij v Breslau je podal obsirno poročilo o 8-urniku s. Leipart, v katerem je povdarjal, da je 8-urnik največja pridobitev nemškega delavstva ter da so strokovne organizacije dolžne zastaviti vse sile, da ga ohranijo. Z ozirom na poskuse podjetnikov, je edini odgovor nemškega delavstva zahteva ljudskega glasovanja o 8-urnem delavniku.

Strokovna organizacija črnecv.

Ameriška strokovna zveza je pred kratkim ustanovila strokovni odbor za pridobitev črnecv, ki ima svoj sedež v Negro-Harem. Pri tej priliki naj omenimo, da zapuščajo Črneci v Ameriki poljedelske države in se naseljujejo v industrijskih središčih Severne Amerike, tako da tvorijo danes že eno sedmino vsega ameriškega delavstva. Ako Črneci ne bodo organizirani, se jih bo ameriški kapital poslužil za to, da zniža mezde ostalega delavstva, zviša delovni čas in poslabša ostale življenjske pogoje delavstva.

Strokovno gibanje v Češkoslovaški.

Na Češkoslovaškem je obstajalo 12 strokovnih zvez, ki so obsegale 314 strokovnih organizacij, od teh 255 češkoslovaških, 73 nemških in 16 komunističnih. Izven strokovnih central je obstajalo 158 strokovnih organizacij. Od omenjenih strokovnih

zvez so imele: 5 socialističnih z 343.284 člani, socialistična delavska zveza 306.247, krščansko socialna strokovna organizacija 123.769, strokovna organizacija bančnih nastavlencev 92.633, narodno-demokratska strokovna zveza 17.687, Zveza uradnikov z visokošolsko izobrazbo 10.621, Zveza slovaških strokovnih organizacij 4652. Brez centralne organizacije je bilo 113 strokovnih organizacij z 214.582 člani. Skupno so šteje češkoslovaške strokovne organizacije 338 organizacij in 1.113.425 članov. Od nemških strokovnih organizacij je bila najmočnejša socialno-demokratska strokovna zveza z 31.566 člani. Komunist. strokovna zveza je štela 16 organizacij z 210.611. člani. Strokovne organizacije imajo organiziranih skupno 47 odstotkov vseh delojemalcev v Češkoslovaški republiki.

Kriza nemškega komunizma.

Vse časopisje se v zadnjem času bavi z zanimivim pismom moskovskega izvrševalnega odbora, ki je bil objavljen v berlinski »Rote Fahne«. Iz pisma je jasno razvidno, da zaupanja Moskve dosedanje vodstvo komunistične stranke Nemčije ne uživa več in da bosta Ruth Fischer in Maslov morala izstopiti iz strankinega vodstva. Vodstvo stranke bo najbrž prevzel predsedniški kandidat Taelmann. Vse časopisje je soglasno mnenja, da stoji KSN pred resno krizo.

Debata v avstrijskem parlamentu.

Ob priliki proračunske debate v avstrijskem parlamentu je imel s. Bauer tudi propagandni govor o priključitvi Avstrije k Nemčiji. S. Bauer je konstatiral, da se je vršila ob priliki Hötendorfove smrti monarhistična agitacija. Povdarjal je: Mi nimamo razumevanja za pacifizem poslanca Seipel-a. Vojni pohabljenici, ki so 40% delanezmožni, prejemaajo mesečno 1 šiling (približno 10 dinarjev) podpore. Nadalje je navajal posamezne slučaje o disciplinarnem postopanju v avstrijski vojski ter ugotovil, da se je izvršilo v tekočem letu že 125 samomorov med vojaštvom. Poveljnike, ki so v takih vojskah, kjer se to dogaja, jih lahko primerjamo s ščurki.

Proslava v Rusiji.

Sovjetska Rusija proslavlja 200-letnico obstoja Ruske akademije znanosti v Leningradu. K slavnosti so bile povabljene tudi druge vlade in kulturne organizacije.

Prava naša domača
Kolinska cikorija
Damjanči
pristnost in jakost!

DOPISI.

Velenje. Dne 23. VIII. 1925 se je vršil tu dobro obiskan rudarski shod. Na shodu je poročal delegat, ki je bil pri pogajanjih v Sarajevu, ki so bila v glavnem za spremembo delavske pogodbe in pa znižanje delavskih plač. Govornik s. Krušič je podal v kratkih obrisih cel potek teh pogajanj. Svoja izvajanja je točno podprl s številkami in dokazal za koliko bi bili rudarji na slabšem, če bi se sklenila pogodba kakor so jo stavili državni rudniki po svojih g. direktorjih. Tako bi izgubil pri plači samec Din 125 mesečno, delavec z večjo družino pa nad Din 800 na mesec. Uprava je ponudila le nekaj malenkosti in je bila pripravljena pustiti za samec 20 kg moke, za poročenega malo več, za malo družino 25 kg, za največjo pa 35 kg in sicer polovico dražje kakor je bila do sedaj. Na tako nizke ponudbe niso rudarski delegati napravili nobene pogodbe. Na to se je oglasil k besedi še s. Valenčak in pojasnil, da so šli delavski zastopniki do skrajne meje popustljivosti, ker se zavedajo težkega položaja v katerem se danes rudarji nahajajo. Zahteve so bile naslednje: Temeljna plača I. kategorija Din 55, II. kat. Din 50, III. kat. Din 45. Ostale kategorije se regulirajo po procentih kakor do sedaj. Ostane naj plačan dopust, odpravi naj se davek na delavske plače in uvede naj se 14-dnevno izplačevanje mezde. To so bili naši zadnji predlogi, mižje nismo mogli iti, če nismo hoteli uničiti tisočem rudarjem njih eksistenco. K besedi se je oglasil še g. Vekoslav Zajc, ki je naglašal, da imajo rudniško aprovizacijo, ki ne daje rudarjem tega, kar so po pogodbi upravičeni dobiti. Dostikrat pa da dobijo tako moko, da ni niti za svinje. Nazadnje je hotel malo zavijati, da s. Valenčak ni hotel uvaževati delavskih predlogov. Že v prejšnjem govoru je s. Valenčak povedal, da se je do skrajnosti popuščalo. Govoril je, da se ni dosti uvaževalo kopače itd. Pripomniti moramo, da do tega sploh ni prišlo, ker je prvo, da se sklenejo plače za posamezne kategorije potem šele se določi kateri spadajo v eno izmed kategorij. Da so morali na shodu

malo nagajati tudi Bernotovec, je jasno. Oni nimajo smisla za to, da bi se bedno stanje rudarjev zboljšalo. H koncu se je oglasil še s. Krušič, ki je v glavnem ponovil pomen današnjega zborovanja in priporočal, da naj gredo na delo za svojo strokovno organizacijo, ki je edino zmožna zboljšati položaj rudarjem. Na koncu se je sklenila še tozadevna resolucija, ki je bila odposlana na ministrstvo za šume in rudnike.

Črna. Na tem mestu priobčujemo sklep storjen na zadnjem sestanku, ki je zelo važen za vse članke ZRJ v Črni.

Zapisnik sestavljen na članskem zborovanju z dne 30. avgusta 1925. Na tem sestanku se je izvolil 14-članski odsek ZRJ v Črni, ki je dobil nalog, da posluje vsak dan v društveni sobi nad konzumno prodajalno I. in sicer od 3. do 1/25. ure popoldne. Ob nedeljah pa od 9. do 11. ure dopoldne. Po 11. uri se pa vrši vsako nedeljo članski sestanek.

Obveščamo o tem sklepu vse članke podružnice ZRJ v Črni, da prednašajo vse prošnje in pritožbe temu odseku v zgoraj označenem času. Odsek bo vzel vsako prošnjo ali pritožbo na zapisnik, katero bo potem predložil odboru ZRJ. Na ta način se bo potem obravnavala vsaka zadeva.

Od nečlanov se prošnje ali pritožbe ne bodo sprejemale.

Za odbor:

F. Mlinar, predsednik.

Dopis iz Črne. V načelu javnosti (*»Napreju«*) z dne 22. avgusta smo videli, da je daroval en tukajšnji *»socialistični«* veljak kar 409 dinarjev in 40 par za tiskovni sklad tega lista. Nimam nič proti temu, ker razpolaga vsak s svojim premoženjem kakor hoče. Potrebno se mi pa zdi pojasniti, da mora kdor že ima denar pred vsem plačati tiste račune, ki jih je moralno dolžan plačati in ko je to storil, potem daruje lahko tudi prostovoljne prispevke. — Bilo je l. 1909, ko se je temu *»vzor socialistu«* rodila nezakonska hčerka. Mati otroka je bila revna delavka, zato je bil ta *»vzor socialista«* tako velikodušen, da je plačeval mesečno — celih 10 K za vzdrževanje otroka. — Podpisani sem l. 1914. dotično delavko oženil in vzel k sebi tudi njeno 5-letno nezakonsko hčer. Kmalu nato me je poklicala vojna dolžnost v klavnico. Državna družinska podpora je bila nizka in tudi doklada na življenjske potrebe ni mogla preprečiti stradanja moje žene in njene hčerke. Zato je dotična *»sociali-*

stična« veličina vzel hčerko k sebi, a je ta kmalu zopet odšla k materi nazaj, ker je njen pravi oče, preveč mačehovsko ravnal z njo. Dve leti je še nato dobival (od 1915 do 1917) doklado za preživljanje dekleta, a njegovo socialno čuteče srce mu ni dopustilo, da bi izročil ta denar pravemu namenu, temveč ga — sam zapravl. Kasneje sem jaz nastopil proti temu in zahteval, da izroči to doklado za rejo otroka, nakar se je seveda moral udati, ali tega denarja ni izročal skrbnikom otroka, temveč je maložil nekakih 70 K v hranilnico v Pliberku. Ni imel niti toliko očetovske ljubezni, da bi nabavil otroku kako obleko in tudi sedaj, ko je stara dekle že 16 let prepušča, da napravljam dekle jaz kot oči, dočim on pravi oče ima denar, da plačuje za Bernotovo lajno kar 409 Din, svojo lastno hčer pa zanemarija. — Jaz seveda dekletu in materi nič ne očitam — bog nedaj — ali mislim pa, da ni posebno častno drugim naprtiti dolžnosti, ki bi jih moral sam vršiti, ob istem času se pa kazati, kot nekakšen *»vzor socialista«* z javnimi računi.

Filip Mlinar.

Vse vrline, ki jih zahtevate od mila vsebuje naše milo znamke *»Gazela«*. Zato pri Vašem trgovcu zahtevajte samo tega.

Delavec, ali ti je znano?

Ali ti je znano, da ima vlada Zedinjenih držav Ameriških dva tiskarska stroja, na katerih more par oseb natisniti in narezati **dva-najst** milijonov poštinih dopisnic na dan ali 500.000 na uro?

Ali veš, da more z modernim Hoe tiskarskim strojem devet delavcev tiskati časopis na obeh straneh naenkrat s hitrico 150 milj na uro?

Ali veš, da je delavski razred, ki je zgradil te moderne stroje, jim streže, tiska liste, brošure, knjige, revije in pamflete, zelo nespameten, ker ne poseduje največjih in najmodernejših tiskarskih strojev in največjih časopisov na svetu?

Ali veš, da bi kapitalisti ne imeli nobenega velikega časopisa ako bi to delavci hoteli?

Ali veš, da bi kapitalistično časopisje imelo zelo malo naročnikov, ako bi jih ne čitali delavski sloji?

Ali veš, da je tisk v sedanjih časih najmočnejše propagandistično sredstvo?

Ali kedaj pomisliš, da je to sredstvo skoro vse v rokah delavstvu sovražnih interesov?

Ali se ti ne zdi, da je v delavskih glavah nekaj narobe?

Premisli in izvajaj konsekvence!!

Z Hrastniškim pralnim praškom prati, pomeni ves trud in napor premagati.

IZ STRANKE.

Na vse krajevne organizacije smo razposlali okrožnico, ki obravnava: 1. strankin kongres, 2. mesečne obračune, 3. nabiralne pole.

Nujno prosimo vse kraj. organizacije, da nam takoj pošljejo zahtevane podatke.

Kongres je pred durmi in Pokrajinskemu tajništvu ni mogoče izbrati potrebne podatke brez podpore kraj. organizacij. Pošljite takoj predloge za kongres, da jih moremo obravnavati na seji v Celju.

Kraj. organizacije, ki bi ne bile v redu s plačilnimi obveznostmi do pokrajinske organizacije, ne morejo biti pravomočno zastopane na kongresu.

Razposlali smo tudi nabiralne pole. Od nekaterih organizacij nismo prejeli do danes ne denarja, ne praznih pol. Prosimo, da se tudi to takoj uredi. — Na delo!

Razno.

Gotovo zanimivo. Ameriški inženirji se bavijo z idejo zgradbe predora (tunela), ki bi vodil skozi pesek in kamenje pod morskim dnom, da bi dosegel neko ladjo, ki se je potopila v 18. stoletju nakičena z zlatom in srebrom v skupni vrednosti 460 milijonov funtov.

ZA TISKOVNI IN VOLILNI SKLAD.

Do sedaj nabranih Din 17.120.65

Na nabiralno polo št. 30
nabral s. Rauter, Slovenji gradec od sledečih sodrugov:

S. Gošer Ivan, Slov. gradec „	5.—
S. Javornik F., Slov. gradec „	10.—
S. Slivnikar A., Slov. grad. „	5.—
S. Laure Ferdo, Slov. grad. „	5.—
S. Brešnik Al., Slov. grad. „	5.—
S. Rauter Ferdo, Slov. grad. „	5.—
SSJ Ptuj nabrano na obč. zboru za tiskovni sklad „	36.75

Skupaj Din 17.192.40

Izdajatelj: Oblastni odbor SSJ za Slovenijo.

Odgovorni urednik: France Svetek.
Tisk J. Blasnika nasled. v Ljubljani.
Za tiskarno odgovoren Mih. Rožanec.

Širite „Socialista“!

SIEGEL & DRUG

d. z o. z.

tkalnica platnenega in hombažnega blaga

Ljubljana, Dunajska ces. 31

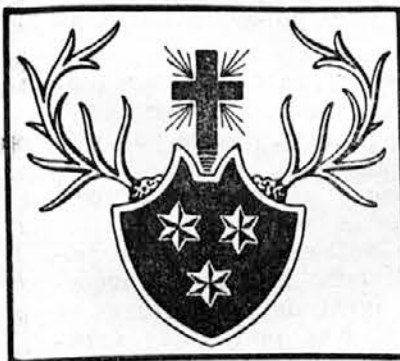
Svitavy
(Č. S. R.)

Wien
(Nem. Avstr.)

Celjska milarna d. z o. z. v Celju

dobavlja v kakovosti nedosegljivo

pralno in terpentinsko milo znamke

Hubertus
milo
Celje

Kar ne veš vprašaj

Univerzalni informativni
Biro

„ARGUS“

Knez Mihailova ulica 35
Telefon 6-25.

BEOGRAD

(Pasaž Akademije Nauka.)

„SARDINA“ d. d. za konserviranje morske ribe

Split.

TVORICE Komiža, Velaluka, Trpanj, Makarska i Postire.

Sardine, skuše, fileti, pasta, tunjevina. — Garantirana čista in najbolja olivna olja.

Glavno zastopstvo za Slovenijo: **R. Bunc IN DRUG, LJUBLJANA - CELJE.**